МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДВНЗ «ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ» (Слов'янськ-Дніпро, Україна)

ІНСТИТУТ ЛИТОВСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ФОЛЬКЛОРУ (Вільнюс, Литва)

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ (Харків, Україна)

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО (Мелітополь-Запоріжжя, Україна)

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЕДКЕМП УКРАЇНА» (Харків, Україна)

«СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНА КУЛЬТУРА УЧАСНИКІВ І УЧАСНИЦЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ»

ЗБІРНИК ТЕЗ

ІІ Міжнародної науково-практичної конференції

4 червня 2026 р.

Слов'янськ – Дніпро

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
(Слов'янськ-Дніпро, Україна)
ІНСТИТУТ ЛИТОВСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ФОЛЬКЛОРУ (Вільнюс, Литва)
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ (Харків, Україна)
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО (Мелітополь-Запоріжжя, Україна)
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЕДКЕМП УКРАЇНА» (Харків, Україна)

ЗБІРНИК ТЕЗ

ІІ Міжнародної науково-практичної конференції «СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНА КУЛЬТУРА УЧАСНИКІВ І УЧАСНИЦЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ»

4 червня 2026 року

Слов'янськ–Дніпро
2026

Капінус Наталія, Коваленко Олександр Інтеграція СЕН у траєкторію неперервного професійного розвитку педагогів…… 56
Лєвіт Дмитро Соціально-емоційна підтримка студентів мистецьких спеціальностей у період воєнного стану……. 59
Листопад Олексій, Листопад Наталя Використання STEAM-технологій у формуванні соціально-емоційних компетентностей майбутніх вихователів……... 61
Лобачова Ірина Потенціал каліграфічного письма в розвитку емоційного інтелекту здобувачів освіти……...…… 64
Мантула Світлана Застосування технологій дистанційного навчання в освітньому процесі ЗП(ПТ)О в умовах воєнного стану…….…….. 66
Мардарова Ірина, Гуданич Наталія Соціально-емоційне навчання як ресурс підготовки майбутніх педагогів до здоров'язбережувальної діяльності в дошкільній освіті……..… 69
Перекотієнко Олена Декламування як засіб формування соціально-емоційної компетентності здобувачів початкової освіти на уроках літературного читання…..… 72
Слищенко Ірина Мобільні технології як засіб формування соціально-емоційної компетентності здобувачів початкової освіти на уроках «Я досліджую світ»……..…. 74
Tyshchenko Maryna Integrating social and emotional learning into esl lessons for teenagers in ukrainian schools…….…… 75
Федюніна Ольга Вплив соціально-емоційного навчання на психосоціальне благополуччя учнівства…… 77
Хващевська Ольга Соціально-емоційний потенціал педагогічного мовлення в сучасній освіті…… 79
Храбан Тетяна Цифрове освітнє середовище як ресурс розвитку соціально-емоційного навчання……. 83
Shevchenko Maryna From theory to empathy: transforming teacher preparation through self-centered training programs…….….. 86

Напрям 3. Мистецтво як ресурс психосоціального благополуччя дітей і педагогів

Білецька Марина, Підварко Тетяна Музичне виконавство як засіб саморефлексії та відновлення внутрішнього ресурсу студента-музиканта…….…… 89
Дворна Софія, Єна Аліна Вплив творчої діяльності на емоційну стійкість педагогів 91
Дегтяр Альбіна, Єна Аліна Мистецтво як засіб психологічного відновленнядітей в умовах війни……... 94
Клименко Юлія, Нагорний Олександр Танцювально-рухова терапія як засіб психосоціального добробуту дітей з інвалідністю…… 96
Козир Аліна, Єна Аліна Творче самовираження як засіб подолання стресу та тривожності у дітей……... 99
Лабунська Світлана, Лупаренко Світлана Кольори замість слів: арт-терапія як міст до психологічного відновлення дітей ВПО……..…….. 102
Переверзєва Олена Мистецтво як ресурс психосоціального благополуччя дітей і педагогів……..…. 106
Смиренський Володимир, Бурик Раїса Основні тенденції та персоналії відродження духовної музики в Україні 1980–2000-х років…… 107
Тарасенко Неллі, Томорко Вероніка Відновлення ментального здоров'я постраждалих від кіберсталкінгу засобами мистецтва…….. 110
Троян Інна, Роздимаха Анатолій Вокально-хорова діяльність здобувачів початкової освіти на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»…….. 112
Чугай Сергій Стратегії соціально-емоційного навчанняв роботі з вокальним ансамблем…….. 114

стійкості. Таке навчання сприяє професійному зростанню та уникненню професійного вигорання, зниженню рівня стресу та покращенню взаємодії з учнями та колегами.

Література

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text (дата звернення: 13.04.2026).
2. Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти». URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf (дата звернення: 13.04.2026).
3. Водолазька Т. Соціально-емоційне навчання в системі неперервної освіти. *Імідж сучасного педагога*. 2024. № 6(219) 2024. С. 68–71. URL: https://surl.li/nuwzqu (дата звернення: 13.04.2026).
4. Гасанова, Л., Кравченко, О. Формування соціально-емоційних навичок в учнівської молоді. *Науковий вісник Ужгородського університету.* Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2023. № 2(53) С. 40–43. URL: https://surl.lu/fhzovf (дата звернення: 13.04.2026).
5. Джаман В. Неперервна освіта як головний системо утворювальний фактор формування особистості. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2019. № 66. Т. 1. С. 161–165. URL: https://surl.lu/fhzovf (дата звернення: 13.04.2026).
6. Капінус Н. Розвиток професійної компетентності вчителя початкових класів: реалії сьогодення. *Професійна компетеність педагога: методологія, теорія, методика практика* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (10 листопада 2023 р.) Одеса. 2023. С. 226–236.
7. Покроєва Л. Умови розвитку професійних компетентностей педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова.* Серія 16 : Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики. 2016. Вип. 27. С. 24–28. URL: https://surl.li/ajspgv (дата звернення: 13.04.2026).
8. Рекун. Г., Свіденська М. Механізм управління формуванням соціально-емоційних компетенцій у навчальних закладах. *Соціальна економіка.* 2018. № 56. С. 207–215.

СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНА ПІДТРИМКА СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Дмитро ЛЄВІТ, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, Україна

Умови воєнного стану в Україні суттєво трансформували не лише соціальні практики, а й внутрішній стан здобувачів освіти. Для студентів мистецьких спеціальностей ці зміни мають особливо глибокий характер, адже їхня професійна діяльність безпосередньо пов’язана з емоційною сферою. Відповідно, соціально-емоційна підтримка у мистецькій освіті сьогодні постає як необхідна умова не лише збереження психологічної стабільності, а й повноцінного професійного розвитку.

Студент-вокаліст або артист не може працювати «без емоції». Його інструмент – це не лише голос або тіло, а й внутрішній стан. У воєнний час цей стан часто є нестабільним, напруженим, травматизованим. Як зазначають дослідники, соціально-емоційне навчання сприяє формуванню здатності усвідомлювати власні емоції та

ефективно взаємодіяти з іншими [4]. У такій ситуації освітній процес має містити елементи підтримки, співпереживання і створення безпечного простору для самовираження.

Із власної педагогічної практики можемо зазначити, що студенти дедалі частіше сприймають творчість як спосіб переживання реальності. Робота над вокальним твором або сценічним номером стає не просто навчальним завданням, а процесом внутрішнього проживання. І саме в цьому контексті особливого значення набувають мистецькі заходи, які організовуються на рівні факультету та кафедри.

На факультеті музичного мистецтва і хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка концертна діяльність у період війни набула нової якості. Вона перестала бути лише формою звітності чи демонстрації досягнень. Натомість вона стала простором підтримки, узаємодії та емоційної стабілізації.

У процесі підготовки та реалізації концертних програм студенти переживають складний спектр емоційних станів – від напруження і тривоги до піднесення та внутрішнього задоволення. Це пов’язано з тим, що мистецька діяльність передбачає глибоке особистісне залучення. Як зазначається в навчально-методичному посібнику «Режисура дозвілля у закладах освіти», кожен учасник творчого процесу виконує свою роботу, «у яку він протягом певного часу вкладав свої професійні навички, знання, частинку свого серця» [3, с. 126]. Водночас така залученість безпосередньо пов’язана з рівнем емоційної активності, адже «учасник свята (видовища)» розглядається як людина, яка класифікується за рівнем соціально-мистецької активності [3, с. 138], що визначає глибину переживання творчого процесу та його вплив на внутрішній стан особистості.

Зокрема, концерти кафедри академічного та естрадного вокалу сьогодні мають значно ширший зміст. Під час підготовки таких заходів студенти працюють не лише над технікою виконання, а й над осмисленням матеріалу. Часто репертуар формується з урахуванням актуального контексту – пісні про Україну, війну, утрату, надію. У результаті концерт стає своєрідним колективним висловлюванням, де кожен учасник проживає власну історію, але водночас відчуває себе частиною спільноти.

Окремої уваги заслуговують тематичні концертні програми, які реалізуються кафедрою. Наприклад, заходи, присвячені українській пісенній культурі, або проєкти, пов’язані з національною ідентичністю, виконують не лише естетичну, а й соціально-емоційну функцію. Вони формують відчуття причетності, укорінення, спільної пам’яті. У таких концертах важливим є не лише результат, а й сам процес підготовки – спільні репетиції, обговорення, пошук інтерпретацій.

Важливо також зазначити роль камерних мистецьких подій, які організовуються за участі студентів. Зокрема, участь у концертах у музейних просторах Києва, таких як Меморіальний музей-квартира В. С. Косенка, створює особливу атмосферу довіри та безпосереднього контакту з аудиторією. Це сприяє глибшому емоційному залученню виконавця, зменшенню сценічної тривожності та розвитку навичок комунікації зі слухачем.

Крім того, на факультеті активно розвивається формат міжкафедральних проєктів. Спільні виступи вокалістів, хореографів, інструменталістів формують навички командної роботи, узаємоповаги та підтримки. У процесі створення таких номерів студенти долають складний шлях від ідеї до реалізації, що містить як творчі, так і емоційні виклики. І саме в цій взаємодії формується соціально-емоційна компетентність.

Окремо варто згадати благодійні концерти, у яких беруть участь студенти та викладачі факультету. Виступи на підтримку Збройних Сил України або участь у міських культурних подіях Києва мають потужний об'єднавчий ефект. Студенти відчувають, що їхня творчість має значення, що вона може бути корисною. Це формує відчуття відповідальності та внутрішньої сили.

На загальноміському рівні такі події, як концерти в Національному палаці мистецтв «Україна» або мистецькі програми в Мистецькому арсеналі, також впливають на студентів. Вони бачать приклади професійної реалізації, відчувають масштаб культурного життя навіть у складних умовах. Це підтримує мотивацію і віру у власний професійний шлях.

Важливим аспектом є і те, що концертна діяльність дозволяє студентам структурувати свій емоційний досвід. Через підготовку до виступу, роботу над образом, вихід на сцену вони отримують можливість упорядкувати власні переживання. У цьому сенсі мистецтво виконує функцію емоційної організації.

Як підкреслюється у Концепції Нової української школи, освіта має бути спрямована на розвиток цілісної особистості, здатної до саморегуляції та взаємодії [2]. У мистецькій освіті це завдання реалізується через практичну діяльність, насамперед – через сценічну практику.

У міжнародному контексті також наголошується на значенні соціально-емоційних навичок. Зокрема, у дослідженні OECD зазначено, що соціально-емоційні навички визначають здатність людини адаптуватися до складних життєвих ситуацій, підтримувати добробут, соціальну пов'язаність та досягати успіху в навчанні й житті [1]. Умови війни лише підсилюють актуальність цього твердження.

Отже, досвід організації концертної діяльності на факультеті музичного мистецтва і хореографії демонструє, що мистецька освіта може бути ефективним інструментом соціально-емоційної підтримки. Вона дозволяє поєднати професійну підготовку з особистісним розвитком, створює простір для проживання емоцій і формує відчуття спільності.

Узагальнюючи, слід підкреслити, що в сучасних умовах викладач мистецьких дисциплін виступає не лише як носій знань, а як організатор емоційного середовища. І саме через концерти, творчі проєкти, спільну діяльність формується той ресурс, який допомагає студентам не лише навчатися, а й витримувати реальність.

Література

1. Chernyshenko O. S., Kankaraš M., Drasgow F. Social and emotional skills for student success and well-being: Conceptual framework for the OECD study on social and emotional skills. OECD Education Working Papers, No. 173. Paris : OECD Publishing, 2018. URL: https://doi.org/10.1787/db1d8e59-en
2. Концепція Нової української школи. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2016. URL: https://surl.li/thjjnp (Дата звернення 31.03.2026)
3. Лєвіт Д. А. Режисура дозвілля у закладах освіти : навч.-метод. посіб. Київ : ФОП Лопатіна О. О., 2024. 140 с.
4. Матвієнко О. В., Химич М. А. Соціально-емоційне навчання як засіб створення безпечного освітнього простору. *Освітньо-науковий простір*. 2024. Т. 1, № 7(2). С. 75–84.